

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Toon Meesters, werkzaam bij Vee & Arts Veterinaire Diensten uit Roosendaal, Hans Van Loo, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke), en Annemiek Veenkamp van Dierenartspraktijk Flevoland wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziekte tot behandeling.

Een vreemd voorwerp in de kalvermaag

naam aandoening
vreemd voorwerp in de maag

verschijnselen
geen tot erge spijsverteringsstoornis, soms hoesten met braakneigingen

oorzaak
vreemd materiaal dat via opname langs de muil in het lichaam terechtkomt

behandeling
voorwerp verwijderen

Het was een zonnige ochtend toen ik een telefoontje van een melkveehouder kreeg omtrent een niet-alledaags probleem. Afgelopen nacht was er een kalf geboren uit een van zijn betere melkkoeien. Omwille van het arbeidsgemak worden op het bedrijf in kwestie alle kalveren die 's nachts geboren worden, onmiddellijk van voldoende biest voorzien via een slokdarmsonde. Zo is de veehouder er zeker van dat ook deze kalveren zonder al te veel verstoring van zijn eigen nachtrust een goede start krijgen.

Twee jaar geleden leerde ik de veehouder om de sonde eerst wat soepeler te maken in warm water, deze dan rustig in te brengen via de muil en daarbij de neus van het kalf lager te houden dan de oren. De kans is dan klein dat de sonde verkeerd in de luchtpijp terechtkomt. Na het gebruik van de slokdarmsonde wordt deze gereinigd en daarna gespoeld met zuurstofwater om mogelijke ziektekiemen te doden.

Tijdens de bewuste nacht was alles goed verlopen, totdat de veehouder de sonde terugtrok en vaststelde dat de laatste 12 centimeter was afgebroken. Het losgekomen stuk was in de pens van het kalf achtergebleven. Toen ik aankwam op het bedrijf, leek het dier er goed uit te zien. Na overleg met de veehouder besloten we om het afgebroken stuk operatief

te verwijderen. Het gevaar bestond immers dat de vertering van het kalf verstoord zou worden. Vooral wanneer het kalf vast voer zou beginnen op te nemen, zou de sonde een obstructie van het spijsverteringskanaal kunnen veroorzaken. Het dier werd in slaap gebracht en aan de hand van een buikoperatie kon de sonde snel gelokaliseerd worden in de nog niet ontwikkelde pens. Via een kleine snede werd de sonde verwijderd. Na het dichthechten van de pens en de buik kreeg het kalf nog enkele dagen een pijnstillertje en antibiotica toegediend. De volgende dag had het kalf goed gedronken en zag er fris uit. 'Ik had al gezien dat de sonde aan vernieuwing toe was', wist de veehouder me nog te vertellen. Dit geval benadrukt het belang van goed onderhouden materiaal. In het geval van een slokdarmsonde is het belangrijk dat deze na elk gebruik grondig gereinigd en ontsmet wordt (lieft met zuurstofwater). Bovendien moet de sonde regelmatig vervangen worden, omdat er door het gebruik kleine scheurtjes kunnen ontstaan. Vaak blijven hierin restjes van melk achter. Deze melkresten vormen een ideale voedingsbodem voor ongewenste bacteriën die ziekte bij het kalf kunnen veroorzaken. En wanneer er te veel scheurtjes zijn, kan de sonde zelfs afbreken, met alle gevolgen van dien.